

Safarki nolosha kula kulmay

"Waxaa jira kulmo aan la sadali karin".

Naima Hassan

TARIIKH NOLOLEED

Magacaygu waa Naima Hassan
Mohm'ed waxaan ku dhashy dalka
soomali casimada Mogadishu.

Waxaan wax barashadaydii hoose
dhexe sare intaba ku qaatay
school ka Alkowkab primary and
secondary school.

Wali waxaan ahay ardayad wax
kabarata mid kamida jamacadaha
Mogadishu oo la dhaho PALSMA
UNIVERSITY wax aana ka bartaa
CHS Department of BSN.

HORDHAC

Waxay mahadi u sugnaatay Allah SW
kasoo ii suura galiyay inaan qoro
buugan.

Intaa kadib hadaan hordhaco
shekada ama qisadaan aan u bixiyay
"safarkii nolosha kula kulmay"
waxaan ka soo xigtay mid kamida
dhalinyarada somaliyeed oo igala soo
xariiray alada telegram ka runtii ma
ahi qoraa wayn amaba buug so sare
lawada yaqaan lakin hadana waxaan
jeclahay shekooyin ka qalbi taabdkaa
ee aan maqlo in aan wax ka qoro.

Qisada way wajiyo badantahay
waxayna ka hadlaysaa dhowr nooc oo
nolosha haba ugu horeyo "jaceelke".

Dhanka kale waxay kahadlaysaa wax
laanta iyo samynta ay ku leedahay in
qofku uu damco ama uu qof jeclaado
sidookale qadiyada ay amin
sanyahiin dadka siday u samaynayso
dareenka qalbiga amaba jaceelka.

- Hada waxa aan guda galayaa qisadaan aan doonayo inaan idin la wadaago marka hore anigu hada waxaan ku ahay turjumaa yacnii wakiil baan ka ahay soo gudbintaan.
-
- Hagaag qisadaan waxay ku dhacday wiil dhalinyaraa oo aan rabin in aan magaciisa shaciyo siduu iga codsaday hada waxaan ku hadli doona afkii wiilkaas, dhab ahaan siday qisada u xanuun badantahy cidna ma sawiri karto ilaa qofkii aay ku dhacday mooye.
-
- Hadana waxaan rabaa sidaan anigaba garb istaag iyo in aan la dareen ahay aan ugu mujiyay in aad adinkuna ugu mujisaan inshaallah.

- **Safarkii nolosha ayaan ku kulanay**

Waxaan ahayn qoys iska danyar ah
waxaan la noolo hooyaday iyo caruurti
ila dhashay waxa aan ahaa curadka
rerka anigu maan lahayn aabe ilmaha
walalahyga ah maan ahayn isku aabe
oo anigu anoo yar buu dhintay
aabahay waxaa I korisay oo
noloshayda wakiil ka ahayd alle ka
sokow hooyaday.

Waqti kadib waxaan noqday nin wayn
oo qaangaadh ah hooyaday waxay ka
shaqayn jirtay suuqa abahayga labaad
ah na abaha walalahay wuxu aha
shaqsi naafa oo aan awoodin in uu
shaqeeyo, sas darteed bay hooyaday
uga shaqayn jirtay suuqa.

Waxa aan cuno mooye wax aan aniga
iyo walaaladay wax ku baran karno
hooyo kamay heli jirin suuqa waqti
walbo waxaan jeclaan jiray in aan wax
barto oo aan hooyaday wax u taro lakin
awodaydu may dhameen intaa.

Sas darteed anigu waxaan ka shaqayn jiray si aan wax ugu biiriyo hooyaday labaaajo (meesha lagu dhaqo baabuurta).

Waxay ahayd waqti aan filayn in ay noloshayda saas dhan u badlmi doonto maalin anoo dhaqaya babuur ayaa waxa yimid gaari kale oo doonayay in la dhaqo, gaariga waxaa ka soo dagay nin oday ah oon ku qiyaasay da'adiisa 45-50.

Sidoo kale waxaa la socotay gabadh uu asaga dhalay runtii waxaa isoo jidatay gabadhii waxay ahayd gabadh uu ilaah siiyay muqaal qurux badan, waxay ahayd markii ugu horeysay noloshayda aan lakulmo dareen noocaas oo waan awoodi wayay in aan gabdhii indhaha kalexiyo.

Intaa kadib waxaan soo aday xagooda oo mid aan saxibo nahay baan iri kaas dhamaystir kan anaa dhaqaaye, waxaan ku iri so dhawoow adeer gariga oo nadiifa wax yar kadib usoo laabo anoo hadana rabin in ay gabadhu baxdo, nasiib wanaag wuxu iyiri mahali karaa meel ay gabdhayda sii farisato ani waan so noqoniye anigoo farax san baa la soo booday haa dabcan way helaysaa waxaan u dhigay kursi garigii dhaqidisana waxaan ku warejiyay saxiibkeey wuxuu yiri lacag baa laga gooysanaa hadaa dhaqi wayse dhaq waxaan iri maya ee adi dhaq saaxiib.

Waxaan ka soo ag dhawaaday gabadhii
waxaan bilaaway in aan lahadlo sidaa
een adiga meshaan ma dagantahiin
waxay ila tahy meel noocanaa in aadan
waligaa fadhiisan ka raali noqo
maadamay wasaq badantahy, kadib
bay itiri waa caadi waan joogi karaa
intuu aabe ka imaanayo, hagag baan
iri is xog waraysi yar kadib waxay ii
shegtay magaceeda iyo halka ay ka
dagan yahiin magalada.

Wakhti yar kadib waxaa soo labtay
abaheed garigiina waa loo dhameeyay
waxa aktayda yimid ninka masuulka
ka ahaa shaqada labaajada oo aad buu
ii gu qeyliyay wuxuuna igu hanjabay
inuu I buraayo iyo in uu lacag iga
jaraayo wax yaaba noocaasa aad baan
u xanaaqay runtii malinkaa kama
xanaaqin aflagaadad iyo bahdilka uu
igaystay maxaa yelaay malin kasto
baan maraa xaldaas lakiin waxaan ka
xumanaayay oo ciil igu ahayd gabadha
aan damaca kalahaa horteeda in laygu
aflagaadeeyo.

Lakin maan filayn malintaa qeylada
iyo bahdilkuu igu sameyay in ay
noqon doonto sababta ay gabadha ii
so xiriirin doonto kadib gabadhii iyo
abaheed way baxeen runtii waan
awoodi wayay in aan maskaxdayda
soo celiyo oo aan jojiyo ka fikirida
gabadhaas maalmo dhowra kadib
waxaa layga soo ceyriyay shaqadii
labaajada.

Wakhti ayaa laga jooga walina maan
joojin ka fikirideeda lakiin nasiib
wanaag waa nimco uu alle bixiyo in
aysan macquul ahayn in aad
wakhtigaada ugu badan aad qof ka
fikirto qofkaasna uu adi kaa fakirin,
saa darteed gabadhi waxay u timid
wiilki aan saxibada ku ahayn
labaajada waxayna tiri away asaga
wuxuu u sheegay in la iburiyay
kadib bay ku tiri telephone number
kiisa isii saxibkayna asoo la yaaban
buu soo siyay,

Isla habeenkii waxaa isoo wacday gabadhii aan wakhti walba kadib la kulankeede aan ka fakiri jiray runtii malinka la kulmay kadib maan seexan hurdo raaxo leh in aan wax cunan iskaba daa wakhti walba waxaan sawiranaayay ayada iyo aniga oo nolol wadagayno.

Ugu danbayn waan ka qabtay maan filayn lakiin waxay ila noqotoy wali qiyaligaan sawiranayay in aan dhaxda kaga jiro waxay tiri "waan ku salaamay waxaan iri waan ka qaaday walaal waxay itiri seetahay waxana iri alle mahadii kadib bay itiri ma I xasuusata qalbigaan iska dhahay macquul matahay codkii hurdada kuu diiday in aad iloowdo waxaan dhahay dabcan kuma xasuusto anigoo ola dan lahaa in aan ogaado sababta ay isoo radisay waxay bilaawday in ay iskey soo xasusi waxaan iri ma adigiiba haa bay itiri kadib is xaal waraysi waxay itiri hadaad garab u baahato waa ila soo xiriiri kartaa aad baan u farxsanaa habeenkii oo idil waxaan uga shekeyay wax walbo oo igu saabsan anoo ka cararayay in aan ayada dhawaco waxay itiri noloshu way isbadali doonta adna saa hada tahay ma ahaan doontid".

Runtii waxaa laba laabmay jaceelkii aan
u qabay waxaan u wada hadli jirnay
mudo dhowr bil ah sida dad asxaaba
way isoo wacdaa xaladayda iyo tan
rerkey iga wareysta ana waan wareysta
waana kala tagana, wuxuu waqtiga
socdaba waxaa la gaaray wakhtigii aan
isku yeli lahaa awood aan waxa
qalbigayga ku jira oga hadli lahaa, lakiin
nasiib wanaag ayadaa ii fududeysay oo
waxay itiri inaan kulano ayaan rabaa
aniga farxad baan la waalan gaaray.

Waan amini wayay kadib bay itiri
maqaaxidaas coffee ga lagu ii biyo aan
iskugu imaano waxaa marba marka ka
dambeysa siyaadayay wadno garcaayga
ilaa heer aan u qaataba wadnaha in
bananka I imaan rabo, intaa kadib
waxaan tagay goobtii balanta nus saac
kahor waxaan sugaba waxaa timid
gabadhii ii diiday wax walbo oon horay
u ahaa malinkaa waxaan ka
shaqaynayay shaqo xamaali ah, markay
I tiri in aan kula kulmaan rabaa ayaan
bilaabay in aan raadiyo dhar maxaa
yeelay maan haysan dhar uqalma
gabadha aan rabo in aan dhinac fariisto.

Waxaan xirnaa dhar aan anigu
lahayn lakiin marakay I argtayba
amaanta dharkay ka bilaawday
kaftan iyo is xaal waraysi kadib
waxay bilaawday in ay igala
hadasho nolosheeda Ana waan
dhagay sanaayay runtii waan ku
farxsaana waxana ku raxysanayay
dawashada wajigeeda quruxda
badan iyo dhoola cadeenteda soo
jiidashada leh.

Waxay noqotay qof aad igu dhaw
muda ayay qadatay in aan
labadeenuba isku qirano dareenka
aan isku qabno ugu dambayn waxaa
lagaaray waqtigii qirashada wax
walbo oo qalbigayga ku jiray waan u
sheegay malinta oo waxba kamaan
qarin gabadhii aan jeclaa, lakiin waa
saan horay ugu soo sheegay ilaah ayaa
inoogu naxariista dareenada aan
gudaha ku haysano ma jiraan ilaa
qofkaan u hayno sidoo kale wax uun
buu inoo hayaa waxay I tiri sidaan ka
filaayay sika qurux iyo qiimo badan
waxayna ii sheegtay in ay ayaduba I
jeclaatay oo aay doonayso in ay nolol
ila wadaagto aad baan ugu farxay
runtii wakhtigaasna waxuu ii ah
wakhtigii igu qaasaysanaa nolashayda
oo dhan.

Kahadlida gabadhii aan ku kulanay
safarkii nolosha waxay I iloow siisay
in aan kahadlo xaalada reerkaygii
nolosha ay ku adkeed hooyaday way
ogaatay xalada wiilkeeda wakhti yar
kadib waxaa xanuun soo ritay
aabahaygii labaad ee dhalay caruurta
iga yar yar aad buu u xanuun sanaa
lakiin nasiib xumo aniga iyo
hooyaday ba maan awoodin in aan
dawayno runtii nolosha dhan walbay
igaga adkeed wax garab ah na maan
lahayn.

Xanuun dheer kadib aabahaygii
labaad waxaa u timid tii alle oo wuu
geriyoodaya hada ilmahii iga yaraa
waa anoo kale oo waa agoon
wakhtiyada qaar waxaan is dhihi
jiray dhibka ma ni jecel misa dad xun
baa tahiinoo waad u qalantaan lakiin
jawaab u maan hayn.

Nin aan wax ogayn alloow ha cadaabin waa maah
maah soomaliyeede waxa igu dhacay waa caadi
marka loo dhigo wax igu dhici doona runtii
waxaan wehel iyo saxiib dhaw la ahaa sabarka
oon marwalba u dhawaa alle imuu dayacin lakiin
taas waxay ahayd imtaxankaygii alle mahad u
sugnaatay hada waxaan wa jahay xalada dhowra
oo ay kamid tahay in aan waayo hadana
jaceelkaygii saan horay nigu shegayba
waxbarasho nasiib uma yeelan lakiin waxaan ku
shaqysanayay xoogayga hada waxaan ahay nin
masuula inkastoon wali da yarahay waxa igu waa
jiba in aan koriyo oon hooyo lagarab istaago bar
baarinta walaaladay oo markaan ayakana
agooma ah xil wayan baan iska saaray oo waxaan
jojiyay wax walbo micna daraa ilaa inaan
shaqeeyo mooye waxaan heli jiray xooga qarasha
oon hooyo iyo caruurtaba wax ugu iibin jiray
hada waxaa markale nahysto culays oo waxa ay
hooyo waysay booskii ay ku leheed ganacsiga yar
ee suuqa oo waxaa lagala wareegay meeshii ay ku
shaqaysanaysa hada waxaan wajahynaa aniga
iyo qoyskaygu ba xaalad aad u xun hooyaday
waxay shaqayn jirtay malintii oo dhan anagu
maan baahan jirin mana qadi jirin hadasa waxaa
xiramtay wadadaas oo hooyo waxay noqonaysaa
guri joog hooyaday intay suuqa ku jirtay waxaa
lagu yeeshay deeymo badan oo aan lacagteeda
hadaan wakhti dheer shaqeeyo xitaa gudi karin
hada waxay kaliya rer kayga ku nool yahiin
shaqada yar ee aan aniga haayo majirto wax kale
oo aan helno.

Mudo kadib gabadhaan jaclaa ayaa ii sheegtay
in aabaheed uu rabo in uu ku daro nin
ganacsadaa wiilkiisa tan ma dhahaayo waa tan
igu daran lakiin xaqiiqatan majirto xalad adag
ilaa waa markay arintaa ii sheegtay xaladaan
dareemay wiil dhalinyaraa oo 16 jira oo
xaladahaas la kulmay kawarama waan ogahay
dadka qaar in ay ku sugan yahiin xaalado ka
daran xaaladayda,

Waxaay sidaa ahataba waxaa xafadeena
yimid dadkii hooyo deenta kulahaa
malinkaa waan maqnay hooyo ayay say
rabaan ku sameeyen dhawac wayna way
u gaysteen runtii hooyaday waxay ahayd
geesiyad aan isdhiibka aqoon way
adkeesatay waxayna na laheed ayadoo
dhoola cadeynaysa waalaga gudbaa,
waxaan go'ansaday in aan raadiyo ehelkii
aabahay si ay igu doonaan gabadhaan
jeclaa waan ogaa in wakhti aan saas ku
fakiro aan ku jirin hadana qasab bay
ahayd in sas sameeyo maxaa yeelay
hadaan samayn waa laguursanayaa
abaheed bay u sheegtay xaladeena iyo
waxa naga dhaxeeya markaa ayuu yiri ma
nin kii xumaa ee gariga ii dhaqayay
waxay tiri haa aabo waan jeclaaday asna
sidoo kale waana is rabnaa nin kaas
waan guursanaayaa.

Waxay ii ahayd dhiiri galiso aan marna
I dayacin xalad walbo waxay ahaataba
hooyaday iyo walaaladay iyo anigaba
waxaan noqonay dad guryo la aana
macnaha (homeless) oo waxaa
nalaga saaray gurgii yaraa aan ku
jirnay sabab la xariirta deenta hooyo
lagu lahaa walalahyga iga yar qaar
kamida xanuun baa soo ritay oo way
xanuusan yahiin waxaan geenay goob
cafimaad oo hay'ad ah waxay noo
sheegen caruurta in ay nafaqo daro
hayso ooy u bahan yahiin gar gaar
caafimaad iyo cunto, aad baan u wal
walsanaa lakiin nasiib wanaag waxaa
xaladaan ka war heshay gacalisadaydii oo
waxay noogu timid hospital kii waxayna
keentay cunto iyo dhar ay caruurta
xirtaan maan lahayn awood aan ugu
mahad naqo noloshee oo dhan ayaa ii
urtay oo waxaan ku sigtay in aan isdhiibo
hadana awood umaan lahayn xaladaan
adag in aan hooyo cidleeyo, caruurta
markaan hospital ka kasoo saarnay
waxaan ka mid noqonay qaxootiga maxaa
yeelay meel aan dagno maan haysan.

Alle wayne ma naceb adoomada uu
imtaxaanayo ee waxuu u
imtaxaana in ayagu ogaadaan in ay
asaga u baahan yahiin wakhti walbo
waxaan helay fursad wayn oo muhiim
ii ahayd hada waxaa noqonayaa nin
ugu yaraan hoyaadii ay ku faani
doonto oo waxa lay sheegay in
dadyow ku nool kaamka qaar kamid ay
qaxooti u qaadanayso Sweden, ana loo
bahan yahay in aan buuxiyo document
si aan u yeesho nasiib kaas mudo
sadex bil ah kadib alle mahadii
waxaan ka mid noqday dadkii
laqadanaayay runtii farxadayda
qiyaas malahayn oo hada hooyaday
iyo walaaladay waan ka noqon doona
masuul waan amababaxay anoo og in
aan wakhti arki doonin hooyo iyo
caruurtaba xitaa ma arki doono
jaceelkaygii waxay sugaysay in aan soo
doonto lakiin markay ogaatay
fursadaan helay kamay xumaan
waxayna I tiri orad bax hooyo iyo
caruurtana ha umurgin ana wax ayaan
sii baranaaya adna noqo nin wax tara
oo noloshiisa ku filan.

Waan baxay anoo sina naftayda u sa
sabaya sina u murugsan ilaa heer ay
indhahaygu hayn waayaan ilmada,
waxaan marayay wadooyin iyo dhul
aan waligay arag waxaan u
cabsanayay si xad dhaafa dhowr bil
kadib waxaan galay Sweden runtii
sooma koobi karo wax yabahii aan
la kulmay oo dhan lakiin waxaan
dhihi karaa marxalado adag ayaay
ahayeen wakhti kadib waxay
nolosha socotaba anigoo ah nin wax
gala oo da'a ahaan iyo nolol
ahaanba sareeya ayaan kusoo
noqday dalka.

Hada waxaa lajooga wakhtigii aa
noqon lahaa nin rer leh aad baan u
faraxsanaa oo sanadahii tagay
hooyaday iyo walaaladay nolol
qurux badan bay ku noolayeen intaa
kadib markaan dalka kusoo laabtay
waxaan wajahaya nacayb fara badan
oo xaga rerkaan ka dhashay ah
maxaa yeelay waxaa la jooga
wakhtigaan doonan lahaa gabadhii
aan is jacleen mudana aan is
sugaynay rer keeda wakhti badan
way ku mada daalisay waxbaan
baranaa iyo hada guur marabo
lakiin hada waxay diyaar u tahay
maadaman ahayn ninkii maskiin ka
ahaa ee gawaarida dhiqi jiray in ay I
hor geeyso aabaheed una sheegto
waxa naga dhaxeeyo misna aan
doonto, runtii xalado adag baan soo
marnay mudadaan kala maqnayn
labadeenuba .

Waxaan taganay guryoodii aniga iyo masuuladaydii abtiyaal iyo qaar adeero ah iyo sidoo kale hooyo waa nala soo dhaweeyay si wanaagsan is xaal waraysi iyo is barasho kadib anigoo faraxsan ugu danbaayn lakiin aan ogayn in laysiin doono gabadha ayaa waxaa helay wax yaabo xadgudub iyo hayb sooca oo lagu samynaayo rer kayga aabaha iyo rerka aay ka dhalatay gabadha waxay ahaayeen, rer isla wayn oo aaminsan in badan qabka iyo qabiilkooda.

Runtii aniga hooyo waligeed iima sheegin rerka aan ahay ana maan garan midaa oo waxaa ii haystay xalado aan ku aqoonsan karin wax noocaasa abahay iyo rer kaygi waa dad ay soomalida u yaqnaan dad aan dhamayn waxay na dhahaan .5.

Aabaha gabadhaan is jacdayn si
jees jeesa ayuu u yiri "kaagan
agoonka ahoow ma waxaad
rabtaa rerkaada hooseeya ee
nasab dhimankaa in ay
gabadhayda guursadaan" runtii
waxuu igu noqday eray xanuun
badan igu reeba ilaa maanta oo
aan qisadayda nila wadaagayo.

Waxaa aad u xanaaqay adeerkay
iyo abtiyaasheey runtii waxaa is
badalay wajiyadooda oo waxaay
noqdeen kuwo ay carad ka
tanabadiso, waxaan iri adeer aniga
iyo gabadha aad dhashay waynu is
jecelnahay waana kasoo doontay
waliba si sharaf leh mana ahi nin
bilaa abtirisa oo waan leyahay aabo
haduu dhintayna igama harin
magaciisa ee kaliya wuu iga fogaaday.

Waxay iigu fogeeyeen oo I dareensiiyee
in aan ahay nin kasoo jeeda qabiil
hoose aana is taahilin gabadh ka
dhalatay qabiil sare waxaan kasoo
baxnay gurigii ankoo nala duleystay
masna aan in yar oo ixrtiraama helin
waxa iga xanuun iyo dhib badnaa
intaan inantaan jeclaa horteeda in wax
walbo laygu sameeyay misana aan u
jeday ayada ilinteed waxay ahayd
bashar wanaagsan runtii kumay
qanacsaneen sida ay nagula
dhaqmaayaan.

Waxay ahaataba waxaynu nimid
gurigeeni kadib baa waxaa bilaabay in
aan hooyo waydiiyo sababtaan u
naahay dad la nacebyahay maxaana
keenay in anaga naloo arko haaf in aan
nahay hooyday waxay ahayd qof
dumara oo ayadaba xaaladahaas kuwo
ka adag kusoo noolatay aabahay oo
nool iyo xitaa kadib markuu dhintay
lakiin waxay ii sheegtay in ay iga qarin
jirtay.

Xitaa anaka baahidii iyo rafaadkii
guri la'antii aan inbadan ku
noolayn waxay ahayd wax ka yimid
dhinaca rerkeena la hoseesiiyo,
hooyo waxay bilaawday in ay igaga
sheekayso sidii ay ahayd nolosha
aabahay iyo wixii ay soo mareen
run ahaan geeridiisi saan u ilmayn
baan oga ilmeeyay noloshiisi
adkayd iyo wixii uu ku soo arkay
dunida aabahayna waxaaba dilay
silacii uu kala kulmay arinta la
xariirta heeyb sooca iyo arimo kale
oo kaga yimid bulshada markaa
aminsaneed in ay jiraan dad haaf
ah dhanka qabaailka.

Xasuusin buugan madaaman
turjumaa ka ahay aan idin
xasuusiye waxaa qalinkayga uu
bananka ka yahay qabyaalada iyo
waxa la xariira.

Sas waxaan ku wayay jaceelkeeygii oo waxaa ugu dambayn lagu daray nin kasoo jeeday qooyo magac leh oo hadana anoo kale aan la dhahayn .5 aa tahay waxay ahaataba waxaan halkaa ka qaaday qalbi jab iyo xalado aan ilaa hada la noolahay dhab ahaan may jirin ficil ahaan wax igag xanuun badnaa jaceelkii xad dhaafka ahaa ee naga dhaxeeyay mudo dheer misana ay ka awood badisay hayb sooca iyoaminsananta inuu jiro qof .5 ah maan uqalmin adinka dhan baa sidaas dhihi doona lakiin majiro cid dareemi kartaa ilaa 20 jir anoo kalaa oo la kulmay xaladaas mooyee maan lahayn wax dambiya markii aan noqoyay rerkaas ayakuna may istaahilin in la dhaho wadad aan dhamaystirneen alle weeyna waxuu noo cadeeyay markii uu kahadlaayay qiimaha aadnaha "in uu biniaadmka ka awuuray suurad mida ugu wanaagsan ama abuur kan ugu qiimaha badan aayad kale waxay leedahay " waynu kareemaynay aadanaha" alle mahadii noloshu ma aha in aad kaliya ku dhagtaa wax yaabaha muuqdo oo ay dadku ka dhigtaan dhaqan ama wax caadiya.

Hada waan fiicanahay lakiin
dhacdooyinkaas aan soo maray
waxay igu reebeen in aan galo nolol
aan waligay ku fakarin in aan gali
doono.

Rafaadkii iyo gaajadii hooyaday io
walaaladay waan ka saaray lakiin
sikale ayaan u niyad jabay maxaa
yeelay majiro nolosha aduunka
xanuun ama dhaawac ka daran
midka qalbiga gaara xaga maskaxda
ayaa dhaawac wayn iga gaaray ilaa
heer hospital ka lay dhigo wakhti
ayay qaadatay in aan kusoo noqdo
qof kaygii hore lakiin ugu dambayn
waan ka soo laabtay alle mahad leh.

Qisadayda in aan soo gudbiyo
sababta ka danbeeyso waxay ahayd
madaamaan wakhti dheer la soo
noola xaladaan hadana kumaan
dhiiran in aan cid la wadaago lakiin
madaamaan aqriyay buugii (deep
pain and hard life) waan ku
dhiiraday sas baan oo la soo
wadaagag qoraaga buuga leh w/q
Naima Hassan Mohammed.

Xanuun jaceel iyo darxumooyin darafyo badan

Halkaan waxaan ooga hadli doonaa qiso kale oo ayadana ku saabsan xaalada aan kor ku xusnay.

Waxaa jirtay gabadh io wiil si xaddhaafa isku jeclaa sidoo kale isku arkayay inay yahiin labo qof oo liskugu tala galay aadna way iskugu farax sanaayeen daruufo badan bay kusoo noolaadeen lakiin jaceelkooda ma nus qaamin xaladahii adkaa oo dhan.

Majiro qof ka qiimo badan qof kula noolaaday xaladahii adkaa oo dhan lakiin wakhtiyada qaar maan garano sida badan qiimaha qofkaas leeyahay jaceelkoodii horta wuu guuleeystay oo way is guursadeen ayaku waxay dhameeyen halmar waxbarshada heerka labaad ee jamacada kadibna way isguursadeen oo nolosha ku midoobeen. Halkaan waxaan ooga hadli doonaa qiso kale oo ayadana ku saabsan xaalada aan kor ku xusnay.

Waxaa jirtay gabadh io wiil si xaddhaafa isku jeclaa sidoo kale isku arkayay inay yahiin labo qof oo liskugu tala galay aadna way iskugu farax sanaayeen daruufo badan bay kusoo noolaadeen lakiin jaceelkooda ma nus qaamin xaladahii adkaa oo dhan.

Majiro qof ka qiimo badan qof kula noolaaday xaladahii adkaa oo dhan lakiin wakhtiyada qaar maan garano sida badan qiimaha qofkaas leeyahay jaceelkoodii horta wuu guuleeystay oo way is guursadeen ayaku waxay dhameeyen halmar waxbarshada heerka labaad ee jamacada kadibna way isguursadeen oo nolosha ku midoobeen.

Lakiin abaal ruux galaa badan
midgudo sa yar gabadhii samirka
badneed ee kusoo samirtay gaajada
iyo darxumadii ay ku nooleed
abaalkeed muu aqoonsan markii uu
noqday mid wax tara, waxay
udhashay sadex caruura oo ay ku
korinaysay xaalad adag oo ahayd
mid aan loo dulqaadan karin.

Waxay noloshu socotaba waxaa
lagaray wakhtigii uu helaayay shaqo
iyo nolol qurux badan lakiin nasiib
xumo waxuu lumin doona gabadhii
kula soo samirtay xaladihii adkaa iyo
noloshii cakiirneed wakhti walbana
doonaysay in uu kabaxo noloshaa.

Aan nila kaftamee aniga ahaan
waxaan layaaba dadku maxay isu
badalaan waxaan u malynayaa inaa
ani oo kale ka tahiin oo aydan
garanayn.

Hagag hadaba bal qiyaasa qofkii aad u
haysatay in uu yahay noloshaada iyo
wax walbo oo aad adi ooga baahneed
aduunka hadii uu ku qayaan waliba
aad ooga goday dartiis wax yaabo
badan qaar rerkaaga kamida xitaa
asxabtaadii, oo ayaku mar kasta kula
talin jiray ninkaan faqiirka inay ka
fogaato lakiin ay oran jirtay aniga
asaga la'antii ma noolan karo oo sidaas
ay asi bas ugu goday.

Waxaa alle u sahlay shaqadii oo waxaa
uu helay lacag iyo markas wax walboo
u bahnnaa waxay ahayd in uu qofka
labaad xitaa ka dhigin uu ayada ka
dhigo qofka kowaad lakiin nasiib xumo
may dhacin.

Wakhtigaa waxay lahayd uurkii afraad
ninkeeda guushiisa ayay aad ugu
farxsaneed lakiin waxuu galiyay mugdi
iyo nolol aan lahayn farxad haba
yaratee waxuu dajiyay guri waxuuna
bilaabay in uu sidiisi hore ahayn
markay suasho wax dhiboo jirana
wuxuu oran jiray waxba majiraan
ayaduna waxay ahayd maskiin daacada
oo asaga aad bay u aminsaneed.

Waxaa la yiri waxaa laguursanayaa
gabadha habarirtaa dhashay aad bay
ugu farxday oo way u hambalyeysay
gabadhii habarurteed dhashay waxay
tiri walasheey arooskeeyga qaban
qabadiisa maadan qayb ka noqoyan
waxay tiri sidee midaas ku dhacaysaa
waan ka noqonaaya waliba mida ugu
muhiimsan waxay guda galeen inay
diyaariyaan arooska siwayn ayay isu
diyaariyeen ninkii qabay bay wacday
oo ay ka qaaday lacag ay kusoo
adeegato asna wuu siyay,

Waxaa lagaaray wakhtigii guurka
oo waxaa la tagay meeshii uu ka
dhacaayay waxaan ku farax sanaa
bay tiri meesha iyo quruxda
walaasheey ba runtii waxaan wada
sugaynay inuu imaado ninkii
guursanayay walaashay.

Wax yara kadib waxaa yimid
arooskii wuu naga yara fogaa
maan aqoonsan wax yar kadib si
toosa baan u arkay bay tiri saa waa
ninkeedii ayada qabay dareen aan
ilaa maanta garan la ahay noocii
uu ahaa baa ilasoo darsay waan
wareeray halkii baana ku dhacay.

Isbitalka lay qaaday waxaana la
sheegay habarirtay iyo rerkiiba in
cunuga caloosha aan ku sido uu dilmay
oo ay tahay in lay sooxaaqo way
ogalaadeen waxaan soo miirsaday anoo
aqoon wixii igu dhacay iyo xaal keygaba
waan is waydiiyay saa waxaa laygu yiri
canugaadii wuu dilmay wana lagasoo
xaaqay naxdin tii hora kadaran baan
qaaday hada ma aha inaan ka fakiraa
ilaa caruurtayda mooyee quus iyo
qoomamo ayaan istaagay.

Ninkeygii aan wax walba u huray nay
tiri wuxuu ifu noqday cadwgii I baday
in lay silsiladeeyo.

Waxuu ku jiray malmahii wacnaa ee
arooskiisa labaad ana waxaan la daala
dhacaayay xaladahii isku kay biirsaday
kadib maalmo ayuu iyimid waxaan ka
codsaday in uu ifuro oo aan kala tagno
kadib buu iyiri waayahay lakiin
caruurtaada anaa qaadanaayo sas u
ogoow.

Waxuu I sheegatay awood dhaqaale iyo
mid in aan ahay agoon abahay haduu ii
noolaan lahaa ma iigaleen sidaas bay
tiri.

Waxaa lagala wareegay ilmihii ayadana
waa la furay caruurtiina waxay gacanta
u galeen edadii marna habarirtii
qiyaantay hooyadood.

Runtii waxay ahay fal aan
wanaagsanayn oo bilaa arxan ah
ilmaheedii ayay ka fogeeyeen sidoo kale
ayadii wakhtiga badan u samreeysay
ayuu kasoo qaday qof aan qiimo yar aan
lahayn dhibatadii gaartay hooyadaas
waxay sabab u noqotay in ay noqoto qof
miir la ama qof waalan.

Hada oon kusoo daray qisada
dhiganaha aan ugu magac daray (Safrki
nolosha ku kulanay) gabadha qisadu ku
dhacday waa qof aan lahayn miir
misana meel ku xirxiran oo ah dhibane
dhanka dhimirkaa, waxaa isoo gudbisay
mud kamida dadka ayada aqoonta
fiican u leh.

Hooyadaas daruufaha ay kusoo
noolaatay marna kamay caawin inay
hesho qalbi daacada oo nadiif ah ilaa
dhaawac lagu naafeeyay mooye
ilmaheedii bay ka dhereeyeen xalad
aan wanaagsanayn bay ku noolaayeen
ilmaha oo waxaa ay ku dhib qabeen
eedad uu qabo aabahood oo hada
hayso masuuliyadooda.

- Qormadaan waa mid aan aniga ka qoraa ahaan ku darsaday macnaha fakir keeyga.

Hagaag waaynu wada ognahay waxay dadku ka dhaheen jaceelka iyo sida laga aaminsan yahay mana ahi qof ilaa xad yaqaan lakiin waxaan leeyahay aragti guud ulajeedkeyga waxa uu yahay labada qiso aan dhiganaha ka qoray waa labo quseeya jaceelka si kooban hagag,

Qof walba wax ayuu dooran karaa uuna jeclaan karaa mana jiro qof xaq u leh in ay ka hadasho ama ay badasho dareenkaas badi dhalinta maanta waa kuwo qalbi jabsan.

Markaa waa maxay qalbijab? Waasa maxay soo kabasho?

Hadaan ku hor maro qalbijabka
waa dareen aanu cidna u
dulqaadan karin waxay ku
macneeyaan inuu yahay sida
adigoo galay meel bilaa naqasa oo
u dhigmata in uu kugu xirmayso
neefta oo kale waxay kaloo
dhahaan waa murugo ilaa xad aan
la awoodin in laga shakeeyo ilaa
in la dareemo mooye, marka
qalbijabku kaliya ma aha in
qofaad xirir wadaagteen uu kaa
tago ama uu ku dhawaaco,
qalbijabku waa adigoo ku qasaara
waxyaabo badan sida in aad
waydo qof rerkaada kamida in
aad waydo waxaad doorbidi jirtay
wax yaabo badan.

Kuwa qalbijabay waxay la mid
noqdaan sida kuwo aan dhiman
aan noolayn lakiin waalaga
kabtaa oo laga soo noqdaa.

Hada aan guda galno kabashada
ama kasoo laabashada dhawacyadii
darnaa ee qalbiga soo gaaray.

Waa maxay kabasho hagag kabasho
waa in aad kasoo dhex baxdaa oo
kasoo tagtaa dhamaan wax yabahii
keenay qalbijabka kusoo gaaray.
Kabashadu waa in aad hadii ay
ahayd waxa ku qalbijabiyay gabadh
ama wiil aad wax wadagteen oo kaa
tagay inaad kasoo faagaato ood
aqbashaa in ay ahayeen wax kuu
qornaa ama ay ahayeen wax lagugu
imtixaanayay misana aad amintaa
in aad xaaladaas gashay oo aad
hadana kasoo laaban karto aysan
jirin wax kugu qasbi karo in aad
aamintaa in aad uqalantay aad
faashil awalba ahay uun naftaada
aad qaanic ku noqotaa.

Haday ahayd wixii ku qalbijabiyay
shaqo ama wax kale oo aad ku
fashilantay raadi fursad kale oo
kusoo laabato raadi wakhti kale oo
kuu hiiliya raadi wada kale.

Waxba ma adka hadii xaaladaada aad
aqbasho oo aad ku kalsoonato
ilaahay waxba dhiba arki maysid.

Wax hadaa ku guuldareeysto ma ah
in waxaas ay xunyahiin ee waa in ay
ahayn wixii adi lagugu talagalay
qorshayaasheenan marwalba waxa
ka weeyn qorsheeyihii nololsheeen
(Trust Allah SW for everything).

• GABAGABO

Wixii aan saxay oo aan haleelay alle
mahad leh oo xagiisa ka ahadeen wixii
aan qalday oon garan naf iyo shaydaan
xagooda ka ahadeen.

Dhiganahan waxaan u hibeeyay dhamaan
aqristayaasha quruxda badan meel
walbooy dunida ka joogan.

Sidoo kale waxaan u mahad naqaaya
Allah SW kasoo ii suuragaleyn la'antii
waxba sidookale waxaan u mahad
naqayaa hooyaday Ruun muhumad abdi
iyo aabahay Hassan Mohammed iyo
dhamaan saxiibadii ka qayb noqday
qoridii dhiganahaan anoo halkaan ku
koobi karin.

Waxaan diyaar u ahay in aan wakhti
walba nisoo gudbiyo qisooyinka loo
bahanyahy in la ogaado.

Waxii warbaxina ama qofkii
doonaya inuu ila soo xariiro
waxuu igala soo xiriiri karaa

Mobile: 0618644712

Instagram: Nimo Hassan

Gmail: nimoh029@gmail.com